

Com planificar una herència i estalviar impostos

Barcelona, 28 / febrer / 2023

Grup La Mútua dels Enginyers

Qui som?

La Mútua dels Enginyers, amb més de 60 anys d'experiència en el sector assegurador i d'estalvi, som una entitat que proporciona un servei integral a particulars, empreses, associacions i col·lectius tècnics, tant d'enginyeria com d'altres disciplines.

El Grup La Mútua dels Enginyers l'integren:

- Mutualitat de Previsió Social
- Serpreco, corredoria d'assegurances
- Crouco, agència de subscripció
- Mutuavalors EAF, empresa d'assessorament financer
- Accel&Grow, acceleradora per a emprenedors
- Variant Work, consulting Agency
- Calzado, Ariet y Asociados, corredoria d'assegurances

Continguts

- Aspectes civil que envolten la successió.
- Impost sobre successions i donacions.
- Altres impostos de l'herència.
- Estratègies de planificació de l'herència.

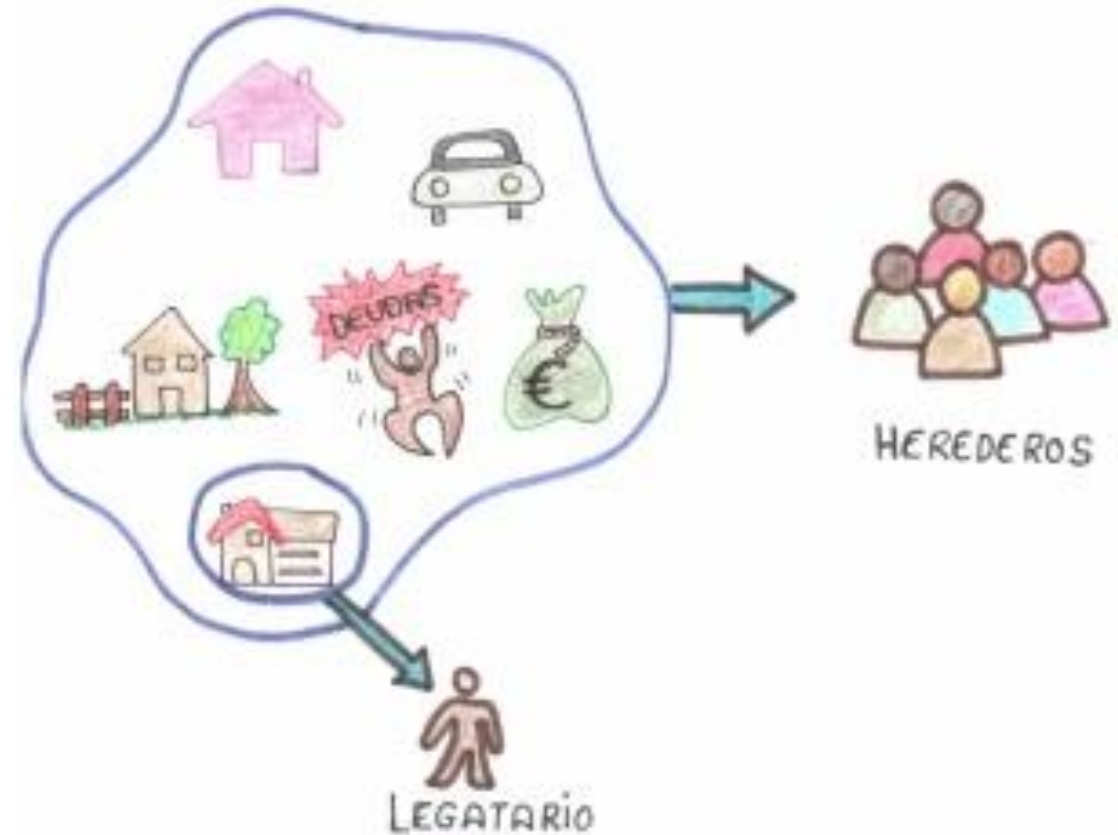
ASPECTES CIVILS QUE ENVOLTEN LA SUCCESSION

Introducció

- La majoria d'herències són problemàtiques.
- Cada família és diferent: no haurien d'existir dos testaments iguals.
- El testament “tipus” més habitual no és el més convenient.
- Importància de deixar-ho tot el més lligat possible per evitar conflictes.
- A partir dels 14 anys és possible fer testament.
- L'herència es regirà per la legislació catalana si el difunt és de nacionalitat espanyola i veïnatge civil català.

Qüestions generals

- Diferència entre hereu i legatari
- Voluntat de succeir:
 1. Testament
 2. Segons la llei (successió intestada)
- Acceptació de l'herència:
 1. Acceptació expressa
 2. Acceptació tàcita
- Veïnatge civil

Avantatges de fer testament

- **Evita conflictes:** simplifica la partició, simplifica tràmits, estalvia costos.
- Permet **protegir** més als fills més joves o en pitjor situació econòmica.
- Permet establir **llegats**.
- Permet **nomenar** tutors dels fills, administrador dels béns dels menors, nomenar marmessors, etc.

Successió intestada (I)

	Dret català	Dret comú
1	Fills i descendents. Els fills hereten per caps i la resta per stirps. (Si no hi ha fills, la resta de descendents per dret de representació). Sense perjudici de la quota legal de l'usdefruit pel cònjuge (si existeix).	Fills i descendents. Els fills hereten per caps i la resta per stirps. (Si no hi ha fills, la resta de descendents per dret de representació). Sense perjudici de la quota legal de l'usdefruit pel cònjuge (si existeix).
2	Cònjuge (en cas d'haver fills, té dret a l'usdefruit universal de l'herència). Si no hi ha fills, tot pel cònjuge excepte la legítima dels pares. La parella de fet sí té dret a heretar (dos anys de parella de fet).	Pares i ascendents. Si els pares han mort, als ascendents més propers. Si hi ha dues línies (stirps) de parents del mateix grau, l'herència es divideix per línies i, dins de cada línia, per caps. Això és sens perjudici de la quota legal usufructuària del cònjuge vidu (si també sobreviu).
3	Pares i ascendents. Si els pares han mort, als ascendents més propers. Si hi ha dues línies de parents del mateix grau, l'herència es divideix per línies i, dins de cada línia, per caps.	Cònjuge. Aquest té dret a heretar sempre que no estigui separat judicialment o de fet. En el dret comú la parella de fet no té dret a heretar abintestat.

Successió intestada (II)

	Dret català	Dret comú
4	Col·laterals. Els germans, per dret propi, i els fills de germans, per dret de representació, succeeixen al causant amb preferència sobre els altres col·laterals, sense distinció entre germans de doble vincle o de vincle senzill.	Germans i nebots. Els germans hereten "per caps" i els nebots "per stirps", és a dir, els nebots es reparteixen entre si el que s'hagués correspost al seu ascendent (germà del mort). No obstant això en el cas que només hi hagi nebots tots heretarien per parts iguals.
5	Si no hi ha germans ni fills de germans, l'herència es defereix als altres parents de grau més pròxim en línia col·lateral dins del quart grau, per caps i sense dret de representació ni distinció de línies. En primer lloc els oncles.	Oncles. Hereten a parts iguals.
6	Resta de parents col·laterals de 4t grau (tots per parts iguals): Cosins. Oncles segons (germans dels avis). Nebots segons (néts dels germans).	Resta de parents col·laterals de 4t grau (tots per parts iguals): Cosins. Oncles segons (germans dels avis). Nebots segons (néts dels germans).
7	Generalitat de Catalunya.	Estat espanyol.

La legítima (hereus forçosos)

A Catalunya és una quarta part

Tenen dret els fills i si no hi ha, els progenitors

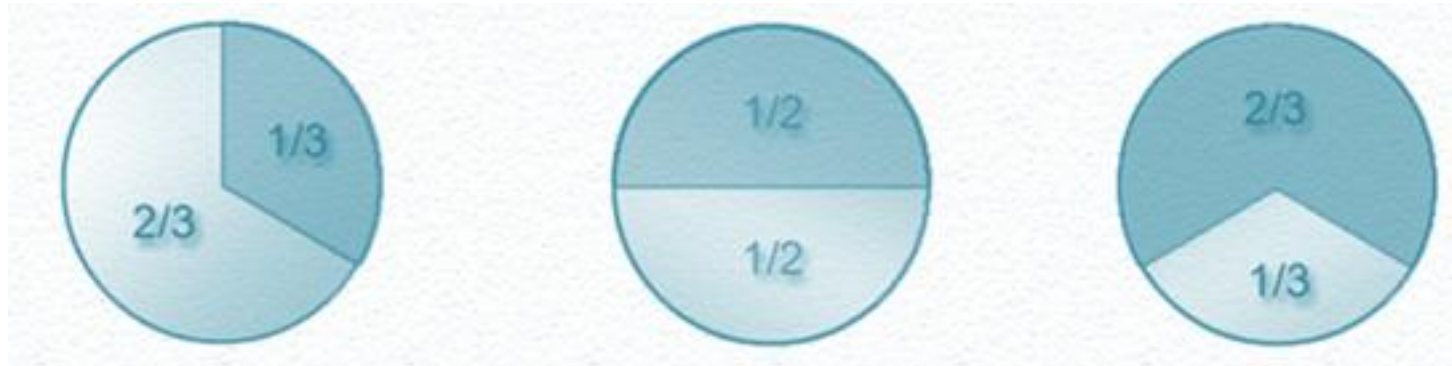
A Catalunya el cònjuge no té dret a la legítima

A Catalunya dona dret a reclamar el import no la part de cada actiu

Computen dins la legítima els béns donats en els darrers 10 anys

L'acció de reclamar la legítima prescriu als 10 anys

Legítima del cònjuge vidu en el DRET COMÚ

Usdefruit 1/3 si el cònjuge
concorre amb fills o
descendents

Usdefruit 1/2 si el cònjuge
concorre amb pares o
ascendents

Usdefruit 2/3 si no hi han
descendents ni ascendents
del cònjuge mort

Dret del cònjuge a l'usdefruit (successió intestada)

A Catalunya, en successió intestada si el cònjuge concorre juntament amb els fills, el cònjuge pot optar a l'usdefruit universal, o bé pot commutar pel 25% de l'herència i mantenir l'usdefruit de la vivenda habitual (commutació de l'usdefruit vidual).

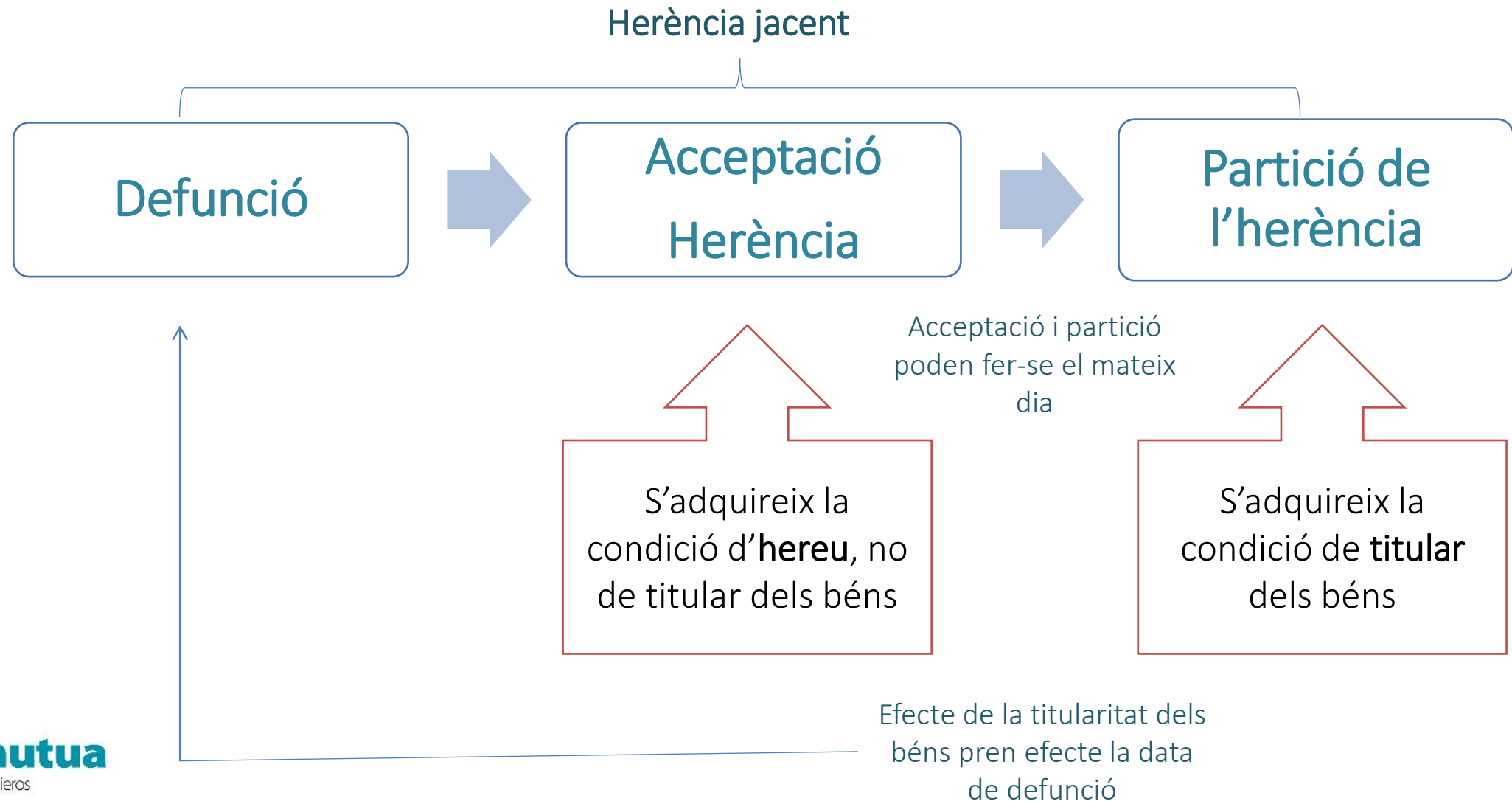
Els llegats. Exemples de tipus de llegats

- Llegat amb condició suspensiva.
- Llegat a partir d'un termini o edat del legatari.
- Llegat alternatiu: el legatari pot escollir entre dos o més béns.
- Llegat de diner o altres actius financers.
- Llegat de cosa gravada.
- Llegat de crèdit o deute.
- Llegat d'accions o participacions d'una societat.
- Llegat de part alíquota.

DESHERETAMENT

- Causes contemplades en la llei.
- Possibilitat d'impugnació.
- La càrrega de la prova la tenen la resta d'hereus.

Acceptació i participació de l'herència

Acceptació o repudiació de l'herència

- Fins que tots els hereus no accepten l'herència no es pot adjudicar.
- Si un hereu es nega a acceptar-la la resta li poden obligar a través d'un procediment judicial a que manifesti la seva voluntat.
- Una mateixa persona pot acceptar l'herència però rebutjar un llegat.
- Existeix un termini màxim de 30 anys per acceptar una herència.
- Acceptar l'herència a benefici d'inventari: només es respon dels deutes de l'herència amb els actius de l'herència sense afectar al patrimoni propi de l'hereu.

Repudiar l'herència i conseqüències

Repudiació de forma simple i
gratuïta

Repudiació a favor d'altres
persones

Herències enverinades

La repudiació i els deutes

Figura catalana: la quarta vidual

- Específic del dret català
- En cas de no disposar de recursos per mantenir el nivell de vida
- És possible tant en herències amb testament com sense
- Els hereus l'han de pagar en diners o actius lliures i disponibles
- Si l'herència no disposa de diners suficients per pagar-la, es poden reduir els llegats o darreres donacions realitzades pel mort

Figura catalana: la quarta falcídia

Aquesta figura existeix en el Codi Civil Català.

Sempre que el causant no ho hagi prohibit, la quarta falcídia és el dret a reduir llegats si aquests no deixen lliure $\frac{1}{4}$ de l'actiu hereditari líquid.

És a dir, el dret a reduir els llegats fins que l'hereu pugui retenir en propietat la quota hereditària mínima (quarta falcídia).

Figura catalana: l'hereu de confiança

- És una figura característica del dret civil català.
- Es nomena per testament una persona que serà la que designi als hereus.
- Figura del legatari de confiança.
- Un cop revelada la confiança, té la condició de marmessor (dret al 5% de l'herència).
- Inconvenients:
 - Fiscal.
 - El cost del marmessor.
 - No cal que consti per escrit la voluntat que el difunt va transmetre a l'hereu de confiança.

IMPOST SOBRE SUCCESSIONS I DONACIONS

Normativa aplicable segons on es tributi

- Successions i assegurances de vida:

S'aplica la normativa fiscal de la comunitat autònoma del difunt.

- Donacions d'immobles:

S'aplica la normativa de la comunitat autònoma on està situat l'immoble.

- Donacions d'altres béns:

S'aplica la normativa de la comunitat autònoma a la qual el donatari (qui ha rebut la donació) hagi residit més dies en els darrers 5 anys a comptar des de la data de la donació.

Com tributen
els béns a l'estranger?

Com tributen els
NO residents?

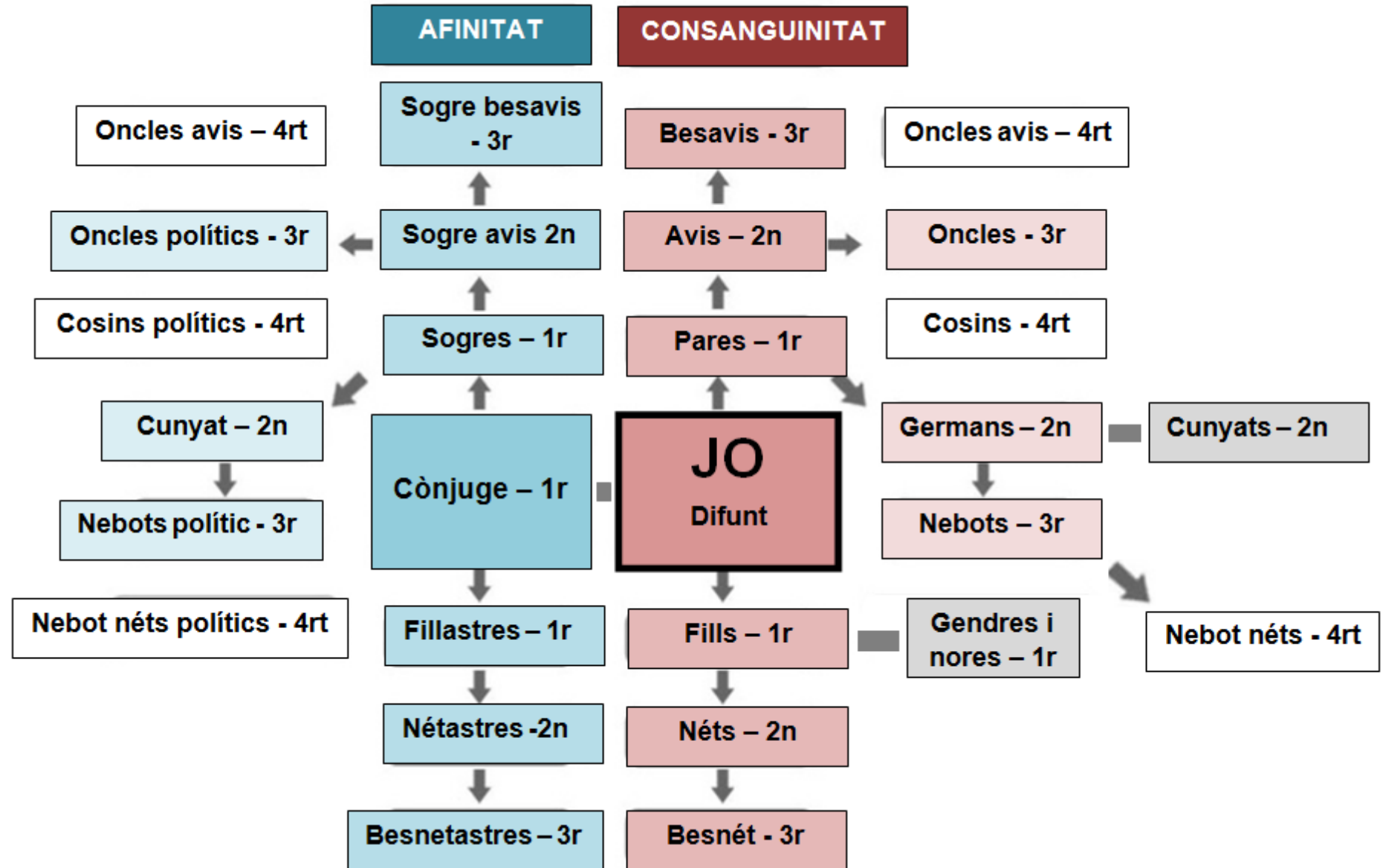
Esquema normativa aplicable - herències

HERÈNCIES		Hereus NO resident a Espanya	Hereus resident a Espanya
Difunt NO resident a Espanya	Béns a Espanya	Es paga sobre els béns situats a Espanya aplicant la normativa de la comunitat autònoma a la qual es trobi la major part del valor dels béns.	Es paga sobre els béns situats a tot al món, aplicant la normativa de la comunitat autònoma a la qual es trobi el major valor dels béns. Si no hi ha béns a Espanya, s'aplica la normativa de la comunitat de residència de l'hereu.
	Béns fora d'Espanya	No es paga a Espanya.	Es pot deduir l'impost pagat a l'estranger sobre els béns a fora (amb límits).
Difunt resident a Espanya	Béns a Espanya	Es paga sobre els béns situats a Espanya aplicant la normativa de la comunitat autònoma del difunt.	Es paga sobre els béns situats a tots el món aplicant la normativa de la comunitat autònoma on residia el difunt.
	Béns fora d'Espanya	No es paga a Espanya.	Es pot deduir l'impost pagat a l'estranger sobre els béns a fora (amb límits).

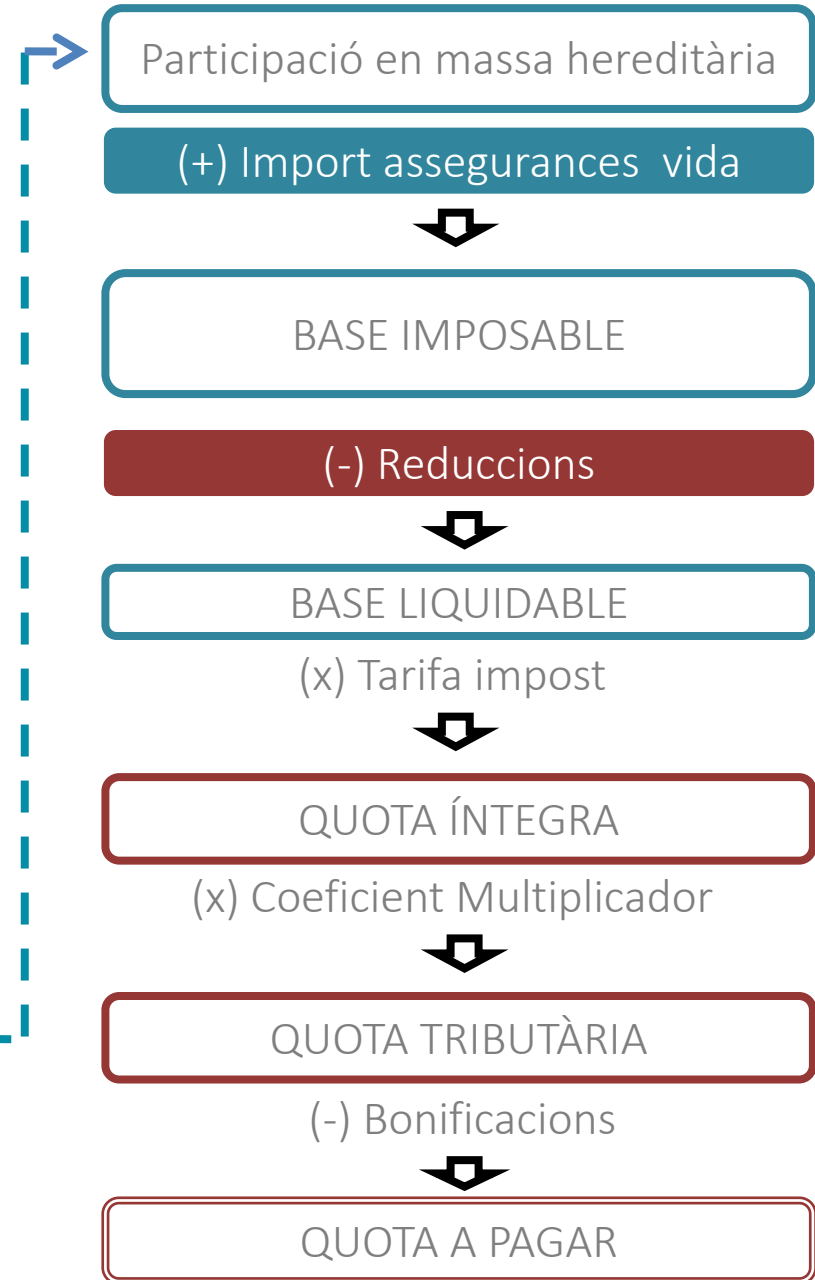
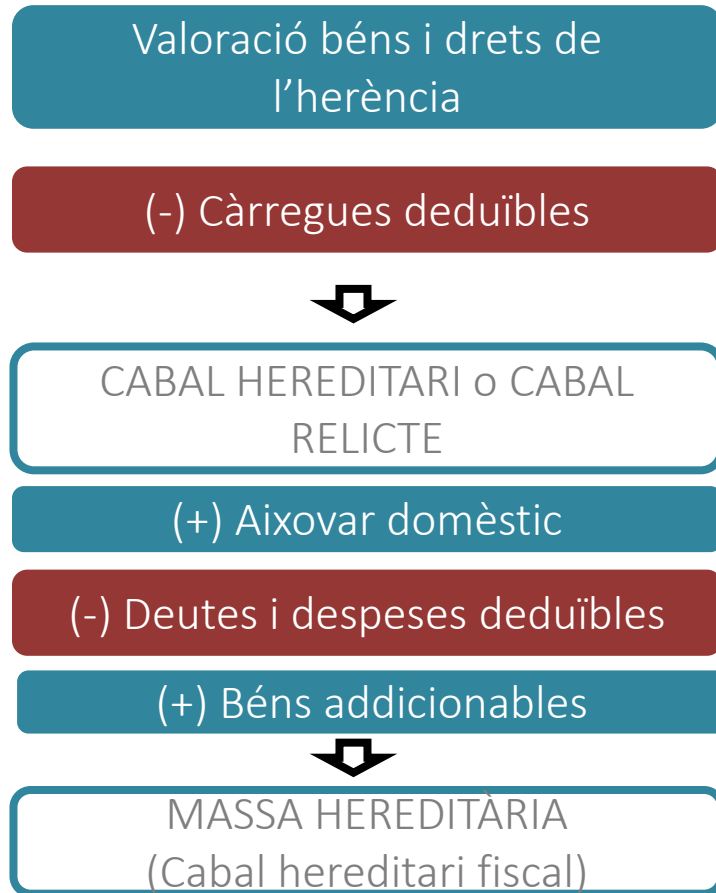
Esquema normativa aplicable - donacions

DONACIONS		Donatari NO resident a Espanya	Donatari resident a Espanya
Donant resident o NO resident a Espanya	Béns immobles a Espanya	Es paga a Espanya aplicant la normativa de les comunitats autònomes a les quals es trobin ubicats els immobles.	Es paga a Espanya aplicant la normativa de les comunitats autònomes a les quals es trobin ubicats els immobles.
	Béns mobles a Espanya	Es paga a Espanya aplicant la normativa de la comunitat autònoma on hagin estat situats els béns més dies en els darrers 5 anys.	
	Béns mobles o immobles fora d'Espanya	No es paga a Espanya.	Es paga a Espanya aplicant la normativa de la comunitat en la que es considera resident el donatari (on hagi estat residint més dies en els darrers 5 anys).

Graus de parentiu

Esquema impost de successions

Reduccions per parentiu

GRUP	COMPOSICIÓ	REDUCCIÓ
I	Descendents (naturals o adoptats) menors de 21 anys (fills, néts, besnéts...).	100.000 € + 12.000 € per cada any de menys de 21 (màxim 196.000 €).
II	• Fills de 21 o més anys	100.000 €
	• Cònjuge o parella estable	
	• Ascendents o adoptants (pares, avis, besavis, rebesavis...).	
	• Resta de descendents.	50.000 €
	• Ascendents.	30.000 €
III	• Col·laterals de 2n i 3r grau. • Ascendents/descendents per afinitat.	8.000 €
IV	Resta de familiars o estranys.	0 €

Tarifa impost successions

Base liquidable fins a (euros)	Quota integra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	50.000,00	7
50.000,00	3.500,00	150.000,00	11
150.000,00	14.500,00	400.000,00	17
400.000,00	57.000,00	800.000,00	24
800.000,00	153.000,00	En endavant	32

Tarifa aplicable a la Comunitat Autònoma de Catalunya

Coeficients multiplicadors

PATRIMONI PREEXISTENT (euros)	GRUPS DE PARENTIU		
	I i II	III	IV
De 0 a 500.000	1,0000	1,5882	2,0000
De 500.000,01 a 2.000.000,00	1,1000	1,5882	2,0000
De 2.000.000,01 a 4.000.000,00	1,1500	1,5882	2,0000
Més de 4.000.000,00	1,2000	1,5882	2,0000

Coeficients aplicables a la Comunitat Autònoma de Catalunya

Bonificacions (I)

Bonificació sobre la quota tributària del **99%** en cas del cònjuge.

La resta de contribuents del **grups I** poden aplicar la bonificació en el percentatge mitjà ponderat que resulti de l'aplicació per a cada tram de base imposable dels percentatges següents:

	BASE IMPOSABLE Fins a euros	BONIFICACIÓ (percentatge)	RESTA BASE IMPOSABLE Fins a euros	RESTA BASE IMPOSABLE Fins a euros
1	0,00	0,00	100.000,00	99,00
2	100.000,00	99,00	100.000,00	97,00
3	200.000,00	98,00	100.000,00	95,00
4	300.000,00	97,00	200.000,00	90,00
5	500.000,00	94,20	250.000,00	80,00
6	750.000,00	89,47	250.000,00	70,00
7	1.000.000,00	84,60	500.000,00	60,00
8	1.500.000,00	76,40	500.000,00	50,00
9	2.000.000,00	69,80	500.000,00	40,00
10	2.500.000,00	63,84	500.000,00	25,00
11	3.000.000,00	57,37	en endavant	20,00

Bonificacions (II)

Els contribuents del **grups II** poden aplicar la bonificació en el percentatge mitjà ponderat que resulti de l'aplicació per a cada tram de **base imposable** dels percentatges següents:

Base imposable fins a (euros)	Bonificació (%)	Resta base imposable (fins a euros)	Bonificació marginal (%)
0,00	0,00	100.000,00	60,00
100.000,00	60,00	100.000,00	55,00
200.000,00	57,50	100.000,00	50,00
300.000,00	55,00	200.000,00	45,00
500.000,00	51,00	250.000,00	40,00
750.000,00	47,33	250.000,00	35,00
1.000.000,00	44,25	500.000,00	30,00
1.500.000,00	39,50	500.000,00	25,00
2.000.000,00	35,88	500.000,00	20,00
2.500.000,00	32,70	500.000,00	10,00
3.000.000,00	28,92	en endavant	0,00

Tarifa impost donacions

Tarifa general

Base liquidable fins a (euros)	Quota integra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	50.000,00	7
50.000,00	3.500,00	150.000,00	11
150.000,00	14.500,00	400.000,00	17
400.000,00	57.000,00	800.000,00	24
800.000,00	153.000,00	En endavant	32

Tarifa reduïda

Base liquidable fins a (euros)	Quota integra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	200.000,00	5
200.000,00	10.000,00	600.000,00	7
600.000,00	38.000,00	En endavant	9

Coeficients multiplicadors

PATRIMONI PREEXISTENT (euros)	GRUPS DE PARENTIU		
	I i II	III	IV
De 0 a 500.000	1,0000	1,5882	2,0000
De 500.000,01 a 2.000.000,00	1,1000	1,5882	2,0000
De 2.000.000,01 a 4.000.000,00	1,1500	1,5882	2,0000
Més de 4.000.000,00	1,2000	1,5882	2,0000

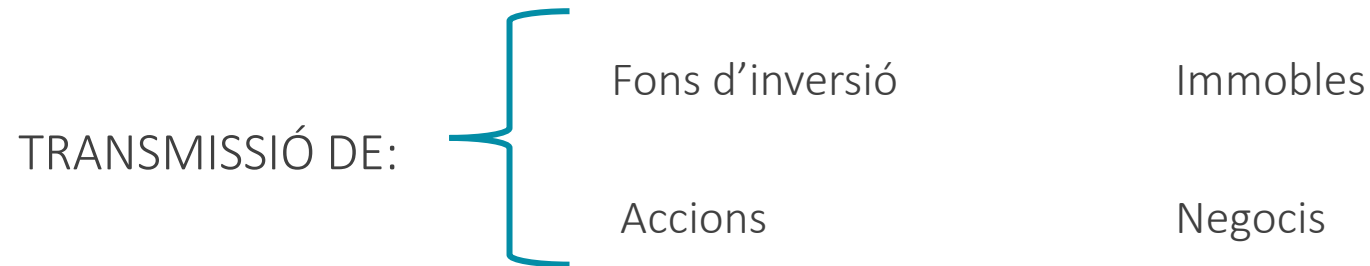
Tarifes i coeficients aplicables a la Comunitat Autònoma de Catalunya

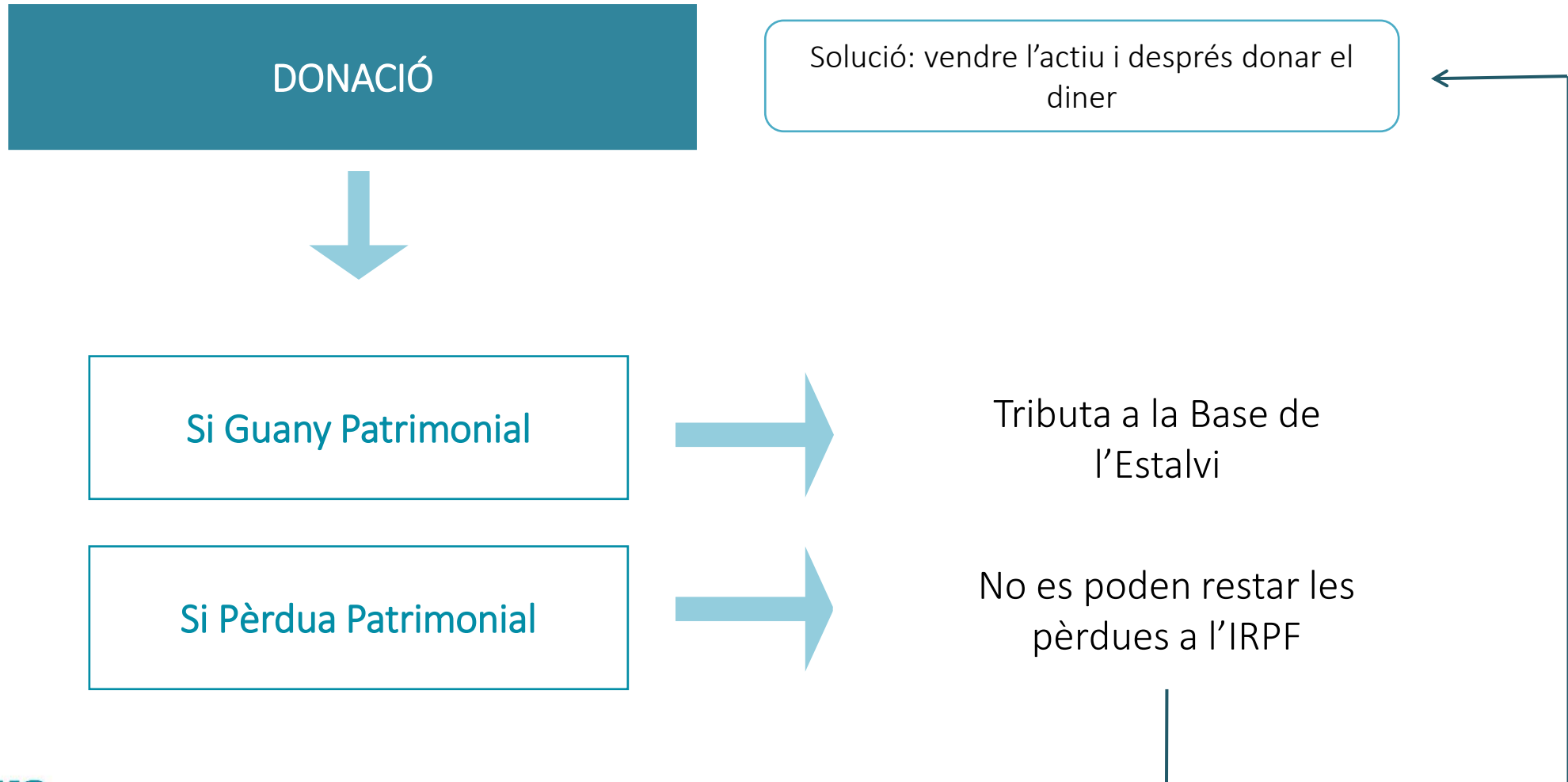
ALTRES IMPOSTOS DE L'HERÈNCIA

IRPF: plusvàlua de la persona morta

Per evitar aquesta doble tributació es va introduir un canvi normatiu pel qual aquesta plusvàlua del mort no tributa ja en l'IRPF a l'estimar-se que no hi ha guany o pèrdua patrimonial en ocasió de les transmissions lucratives per causa de mort del contribuent.

IRPF i donacions

Donació vivenda habitual (majors de 65 anys)

IRPF del donant:

exempt en IRPF del guany patrimonial

Sempre que el doni la nova propietat + usufruct.

PLUSVALUA MUNICIPAL

La paga l'hereu, legatari o donatari.

La quota a pagar està en funció del valor del terreny en el moment de la transmissió i dels anys que el transmissor n'ha estat propietari (es calcula vint anys com a màxim).

ESTRATÈGIES DE PLANIFICACIÓ DE L'HERÈNCIA

Objectius planificació successòria

Simplificar tràmits

Encara que la nostra voluntat coincideixi amb el que marca el Codi Civil convé fer testament.

Encariment i aleniment del
procés

Declaració d'hereus abintestat

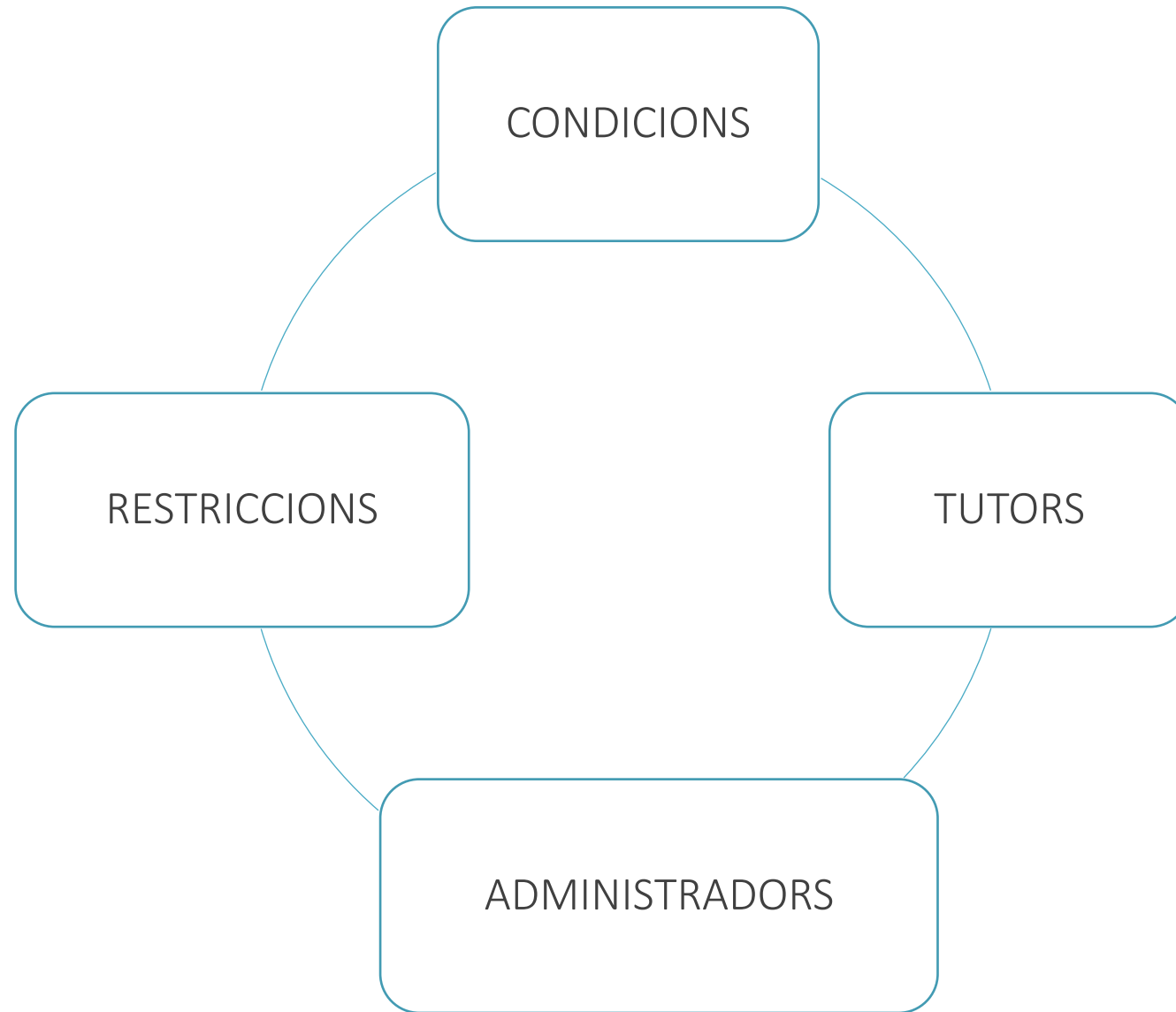

Acta de notorietat

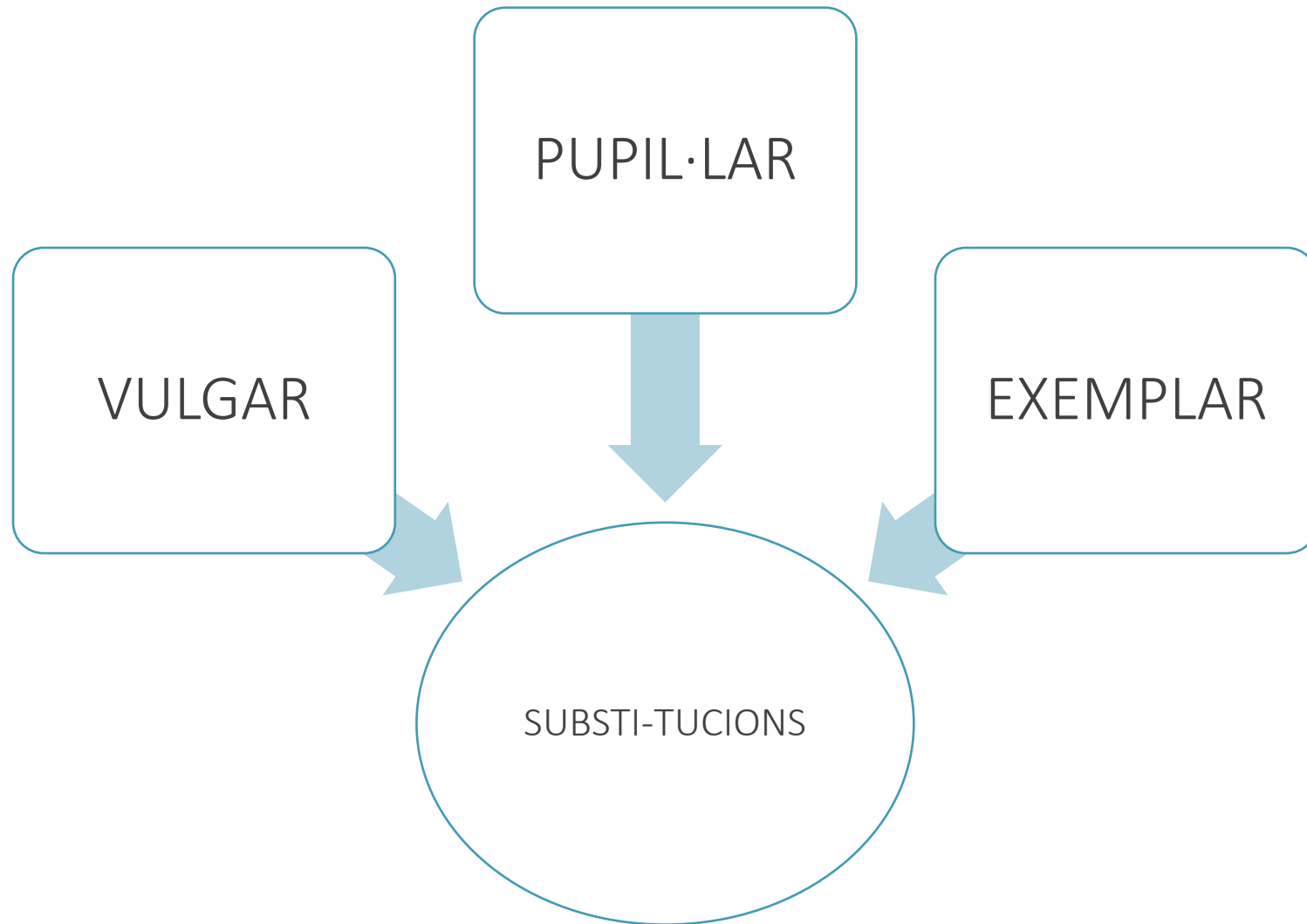
Evitar conflictes: memòria testamentària

Memòria testamentària

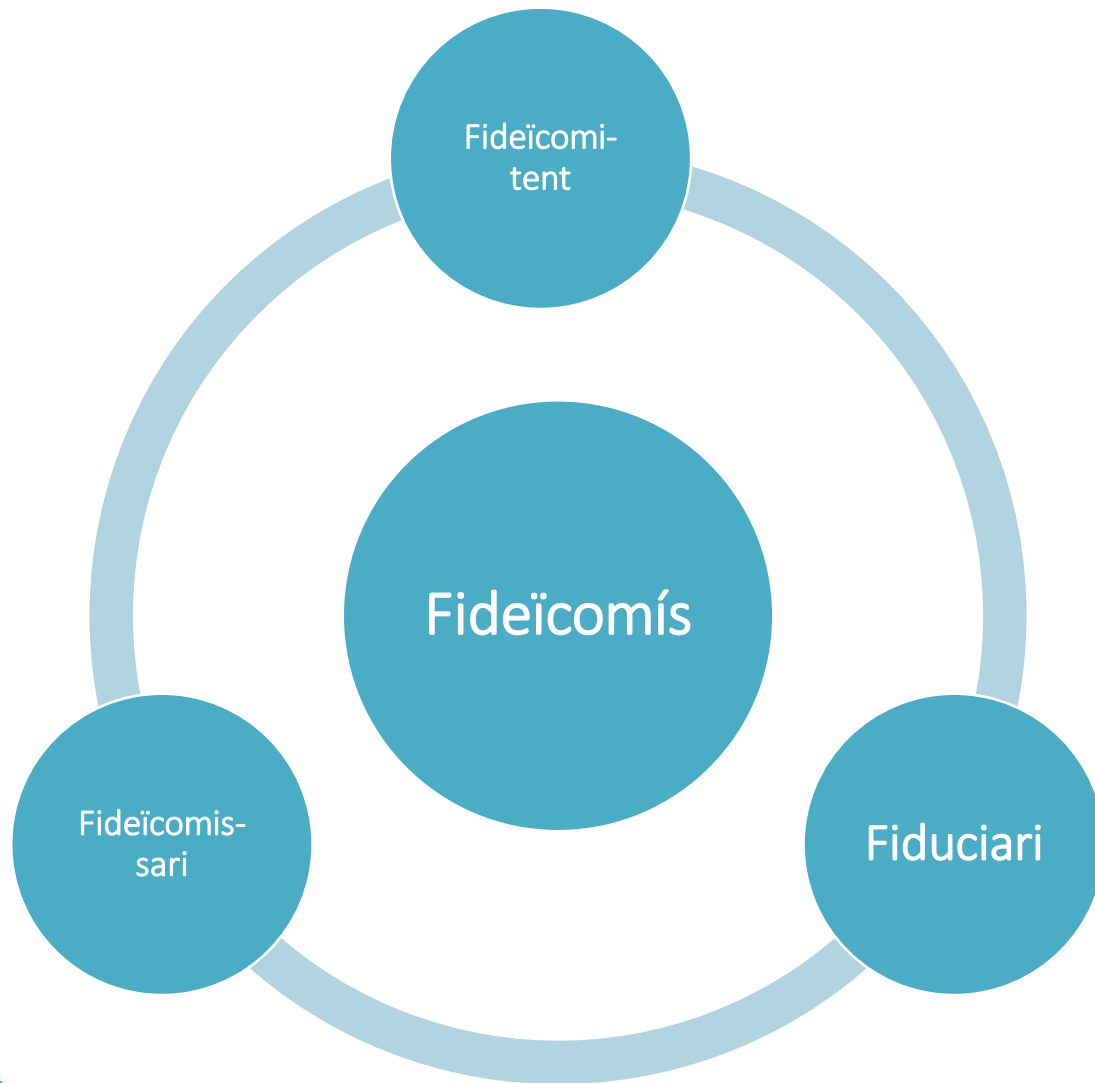
Al testament podem establir

Les substitucions hereditàries

Com evitar que l'herència arribi a nores i gendres?

*La quarta
trebel·liànica*

Més sobre fideïcomís

És revocable en vida del
fideïcomitent

Fideïcomís particular

Fideïcomís de residu

Fiscalitat

Pactes successoris

- Son compromisos entre dos o más personas sobre el destí de les herències o parts de les mateixes.
- La parts contractants han de ser familiars no llunyans. El beneficiari, qualsevol.
- Són irrevocables per part dels contractants. El beneficiari pot renunciar.
- Ha de fer-se necessàriament davant notari. Més cobertura legal que els protocols familiars.
- No es poden donar ni vendre els béns vinculats al pacte successori.
- És important establir la finalitat del pacte.

Recomanacions per fer el testament

- Establir què part de l'herència es destina als que tenen dret a la legítima.
- Evitar herències consecutives en períodes curts de temps.
- En general establir qui han de ser els substituïts dels hereus i legataris per si aquests moren.
- Si es fa testament a favor de fills menors d'edat és recomanable designar hereus dels fills per si aquests moren (ja que els fills no poden fer testament fins als 14 anys).

Productes d'Estalvi i inversió més eficients: De repartiments versus productes de capitalització

PRODUCTES DE REPARTIMENT

- Dipòsits bancaris (interessos)
- Renda Fixa (Cupons)
- Accions (dividends)

PRODUCTES DE CAPITALITZACIÓ

- Fons d'inversió
- Assegurances de vida-estalvi
- Unit Linked

L'assegurança de vida a l'herència

Les assegurances de vida no formen part de l'herència

La quantitat que es garanteix a la pòlissa d'assegurança de vida mai va formar part del patrimoni del mort. Per tant no pot computar-se dins de l'herència que deixa aquesta persona.

Això també vol dir que podem deixar com a beneficiari a qualsevol persona, encara que tinguem hereus legítims.

L'únic que podrien reclamar els hereus és que si el pagament de les primes s'ha realitzat en frau dels drets dels hereus, aquests podran reclamar als beneficiaris de l'assegurança l'import de les mateixes.

Fiscalitat avantatjosa

Les assegurances de vida tenen una reducció fiscal específica en l'Impost sobre Successions (màxim 25.000 € a Catalunya per a descendents, ascendents i cònjuge).

Arribat el moment ... tràmits més senzills per cobrar

No cal esperar a l'acceptació de l'herència per rebre les prestacions de l'assegurança, només cal acreditar la condició de beneficiari i liquidar l'Impost de Successions per poder cobrar-les.

Consells per a pagar menys impostos (I)

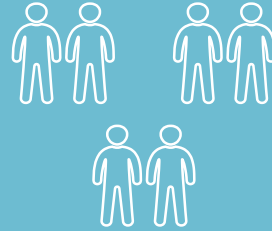
Cònjuge

No convé fer donacions al cònjuge.

Fills

Les donacions en vida al fills únicament seran convenients a partir d'importos molt elevats.

Familiars de 4rt grau o estranys

No convé deixar herències a estranys o familiars de 4rt grau o més. Solucions: plans de pensions, roda de donacions, etc.

Hereus vivenda habitual

Deixar la vivenda habitual a qui pagui més impostos, ja que té una bonificació del 95% (amb límits) si l'hereten el cònjuge, ascendents, descendents o col·laterals (manteniment 5 anys).

Vivenda habitual

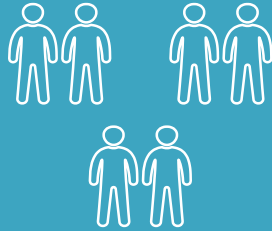
No convé donar la vivenda habitual en vida.

Consells per a pagar menys impostos (II)

Comunitat autònoma

Les herències es paguen a la CA a la qual resideix el difunt. Els canvis a comunitats autònomes per a pagar menys impostos han de ser reals.

Herència dividida

Com l'impost de successions es progressiu, convé dividir l'herència nomenant els màxim d'hereus possibles. Hi ha possibilitat de renunciar a l'herència per part dels fills.

Donacions millor que herències

- Per imports molt elevats.
- Si els perceptors són descendents.
- “Descarrega” Impost sobre el Patrimoni.

Valorar l'impacte de la donació a l'IRPF del donant. En els casos de béns immobles també considerar l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana (plusvàlua municipal).

Valor d'immobles

Fixació del valor dels immobles per sobre del mínim si és beneficiós comparant el cost fiscal per l'import de successions i el cost fiscal del guany patrimonial a efectes de l'IRPF en una futura transmissió.

Darreres recomanacions

REVISIÓ PERIÒDICA

- Dels beneficiaris, en cas de mort de l'assegurat, en les assegurances de vida, accidents, plans de pensions, PPA, assegurances de vida-estalvi, etc.
- Del testament.

DEMANAR ASSESSORAMENT

- Assegurats de la prestació de Vida Temporal i/o Accidents de La Mútua dels Enginyers:
 - Assessorament en successions
 - Testament on-line

DONACIÓ EXEMPTA

- Aprofitar la reducció del 95% en les donacions a favor de fills que adquireixin el seu primer habitatge habitual:
 - Fills a 36 anys.
 - Que la base imposable total a l'IRPF del fill, descomptant el mínim personal, no superi els 36.000€.

ADVERTÈNCIA IMPORTANT:

Aquesta presentació ha estat preparada per La Mutualitat dels Enginyers exclusivament per a la Jornada “Com planificar una herència i estalviar impostos”, organitzada per la Comissió de Jubilats dels EIC, del dia 28/02/2023, destinada als seus membres.

Els continguts de la presentació tenen una finalitat merament il·lustrativa i d'orientació general, de forma esquemàtica. No són ni s'han de considerar en cap cas assessorament jurídic, financer, fiscal, ni opinió legal sobre la matèria.

La Mutualitat no assumeix cap responsabilitat sobre un eventual us inadequat d'aquesta presentació, que no s'ajusti a la seva finalitat.

Cap dels continguts d'aquesta presentació pot ser copiat, fotocopiat, duplicat o reproduït en cap manera, forma o mitjà, i no és admissible la seva cita ni la seva transmissió o redistribució a tercers, més enllà dels assistents a la jornada, sense el consentiment per escrit de la Mutualitat dels Enginyers.

Gràcies

Via Laietana 39, 2n

08003 Barcelona

932 954 300

662 991 085

correu@mutua-enginyers.com

www.mutua-enginyers.com

